

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA

08. 07. 2024. – 12. 07. 2024.

ODJEL ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 15. 07. 2024. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
08. 07. 2024. – 12. 07. 2024.

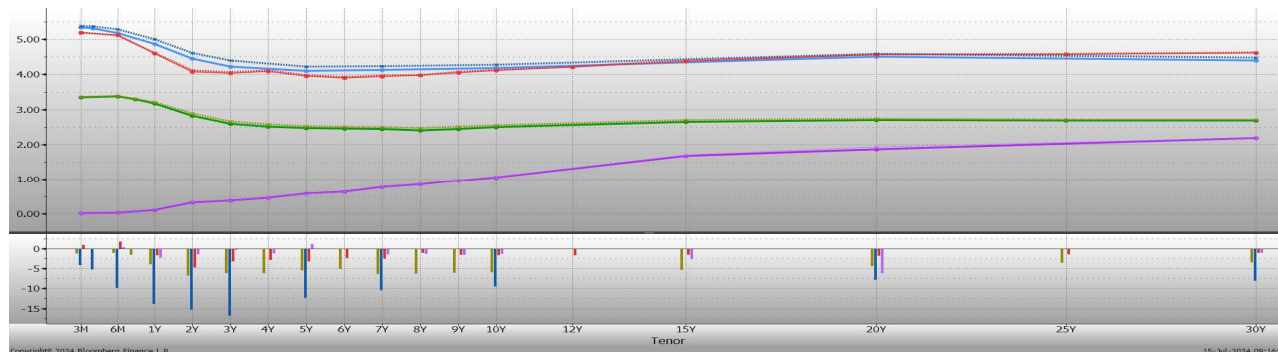
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	5.7.24	- 12.7.24	5.7.24	- 12.7.24	5.7.24	- 12.7.24	5.7.24	- 12.7.24
2 godine	2,89	- 2,82	4,60	- 4,45	4,13	- 4,09	0,35	- 0,34
5 godina	2,53	- 2,48	4,23	- 4,10	3,98	- 3,95	0,58	- 0,60
10 godina	2,56	- 2,50	4,28	- 4,18	4,13	- 4,11	1,08	- 1,07

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	5.7.24	- 12.7.24
3 mjeseca	3,387	- 3,382
6 mjeseci	3,381	- 3,370
1 godina	3,227	- 3,200

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 12. 07. 2024. godine (pune linije) i 05. 07. 2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili priličan pad tijekom prošlog tjedna. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 5 i 7 baznih bodova, prinosi francuskih obveznica između 5 i 9 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 13 i 15 baznih bodova. Najveći utjecaj na kretanje prinosa obveznica imali su objavljeni ekonomski podaci za SAD, posebice podatak o većem padu potrošačkih cijena, a što je utjecalo na povećanu vjerojatnost smanjenja kamatnih stopa Feda. Sjednica ECB se održava 18. srpnja, a većina investitora očekuje da na ovoj sjednici neće biti promjena kamatnih stopa, dok se prvo naredno smanjenje očekuje u rujnu. Nakon što su održani izbori, u Francuskoj razlika između prinosa desetogodišnjih njemačkih i francuskih obveznica se stabilizirala na razini oko 66 baznih bodova. Ipak, Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P predviđa da će se naredna Vlada Francuske morati boriti da implementira značajne političke mjere i da će se suočiti sa trajnim rizikom glasovanja nepovjerenja. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je priopćila da bi izgledi rejtinga Francuske (Aa2) mogli biti smanjeni na negativan sa trenutno stabilnih, ukoliko se utvrdi veći pad mogućnosti servisiranja inoduga u usporedbi sa ostalim sličnim zemljama. Predsjednik Macron je zatražio od glavnih političkih stranaka (isključujući krajnje desno i lijevo orijentirane stranke) da formiraju “snažnu” većinsku koaliciju, te je naveo da će u konačnici ovog procesa imenovati novog premijera. Ministar ekonomije Le Maire je upozorio da bi zemlja mogla zapasti u financijsku krizu ukoliko se u djelo sprovedu programi visoke potrošnje i visokog oporezivanja koje zastupa lijevo orijentirana stranka Novi narodni front. Guverner Centralne banke Francuske De Galhau je izjavio da će inflacija doći do ciljanih 2%, a da šok neizvjesnosti sada mijenja šok od inflacije. Za Francusku je izjavio da ne može nastaviti

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih temeljem njih.

sa povećanjem svog deficita, te ukoliko bi morao rezimirati sveukupno stanje ekonomije Francuske danas, onda bi rekao da se dobro održava, ali da je i dalje krhka. Neimenovani izvori navode da će Francuskoj biti potrebno dodatnih 15 milijardi EUR prihoda godišnje kako bi zadovoljila fiskalna pravila EU.

Član UV ECB Knot je izjavio da ne vidi potrebu da ECB smanji kamatne stope ovog mjeseca, ali je sugerirao da je otvoren za diskusiju na sjednici u rujnu. Kao glavne rizike po kretanje inflacije Knot je naveo nagli rast plaća i mogućnost kompanija da apsorbiraju veće troškove rada.

Član UV ECB Panetta je izjavio da ECB ne bi trebala biti pretjerano zabrinuta zbog uporno visoke inflacije uslužnog sektora i još uvijek snažnog rasta plaća, te da može nastaviti sa postepenim smanjenjem kamatnih stopa. Njegov kolega Nagel je izjavio da ECB ne smanjuje kamatne stope automatski, iako i on očekuje da će se inflacija smanjiti na ciljanih 2% najkasnije do kraja 2025. godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ SRP	-0,5	-7,3	0,3
2.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR) SVIB	20,3	24,9	22,2
3.	Bilanca tekućeg računa – Njemačka (u milijardama EUR) SVIB	-	18,5	25,1
4.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) SVIB	-	-5,3%	-6,3%
5.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) SVIB	-	-4,1%	-2,6%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) SVIB	-	-3,3%	-3,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G) SVIB	-	6,7%	11,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) SVIB	-	6,3%	-14,7%
9.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G) SVIB	-	-3,2%	4,2%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G) SVIB	-	-3,0%	-3,4%
11.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) SVIB	-	0,2%	0,6%
12.	BDP – Irska (Q/Q) final. I tromjesečje	0,9%	0,7%	-3,4%
13.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) LIP	2,5%	2,5%	2,8%
14.	Stopa inflacije – Francuska (final.) LIP	2,5%	2,5%	2,6%
15.	Stopa inflacije – Nizozemska (final.) LIP	3,4%	3,4%	2,7%
16.	Stopa inflacije – Irska (final.) LIP	1,5%	1,5%	2,0%
17.	Stopa inflacije – Španjolska (final.) LIP	3,5%	3,6%	3,8%
18.	Stopa inflacije – Portugal (final.) LIP	3,1%	3,1%	3,8%
19.	Stopa inflacije – Grčka LIP	-	2,5%	2,4%

SAD

Fokus tržišnih sudionika je bio na objavljivanju stope inflacije za lipanj, koja je ukazala na usporavanje inflatornih pritisaka. S druge strane, indeks proizvođačkih cijena je bio iznad očekivanja i prethodnog razdoblja, što je ipak pokazatelj da su inflatorni pritisci u tom sektoru i dalje nazočni.

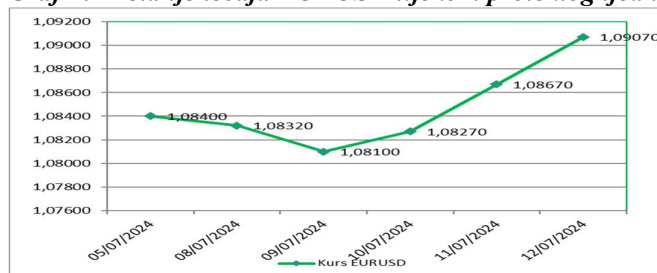
Predsjednik Feda Powell je istakao da FOMC i dalje želi da vidi veći napredak u smanjenju inflacije prije donošenja bilo kakve odluke, te da će mu događaji u narednih nekoliko mjeseci omogućiti da bude sigurniji u smanjenje u rujnu. Powell je istakao i da su se uvjeti na tržištu rada ohladili. Izjava Powella utjecala je na aprecijaciju USD. Također, naglasio je važnost neovisnosti centralne banke za promoviranje stabilnosti cijena, te je naveo da se politički čimbenici, kao što su izborni ciklusi, ne uzimaju u obzir u njihovom procesu donošenja odluka. Powell je dodao da se čini da ekonomija raste oko 2% uz dobru inflaciju i broj radnih mjesta.

Prema izvješću koji je objavio Fed iz Njujorka, predviđena putanja kretanja stope inflacije u SAD u narednoj godini ublažena je zbog smanjenih projekcija povećanja cijena raznih potrošačkih dobara i usluga. Očekuje se da će inflacija za godinu dana biti 3%, što je manje u odnosu na svibanjsko predviđanje od 3,2%. Inflacija za horizont od 3 godine je projektirana na 2,9%, a za pet godina se očekuje da će inflacija biti 2,8%. Slabljenje očekivanja vezanih za inflatorne pritiske je posljedica predviđanja ispitivanja da će budući rast prihoda usporavati više od rasta plaća.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	LIP	3,1%	3,3%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	LIP	3,4%	3,4%
3.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	LIP	2,3%	2,4%
4.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	5. srp	-	-2,6%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. srp	235.000	239.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. lip	1.860.000	1.856.000
7.	Proračunski saldo (u mlrd USD)	LIP	-76,1	-347,1

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0840 na razinu od 1,0907.

VELIKA BRITANIJA

Jedan od kreatora monetarne politike BoE Jonathan Haskel je izrazio nespornost za smanjenje kamatnih stopa zbog upornih inflatornih pritisaka na tržištu rada i neizvjesnosti u pogledu njihovog smanjenja. Bez obzira na trenutnu situaciju, u kojoj se na financijskom tržištu sa 60% šanse očekuje smanjenje referentne kamatne stope na narednom sastanku BoE, Haskel ostaje oprezan u pogledu politike ublažavanja. Izjavio je da treba biti siguran da su se osnovni inflatorni pritisci na održivi način smanjili prije donošenja date odluke.

Positivan trend GBP u odnosu na USD, najveća razina u posljednje četiri godine, pripisana je pobjedi laburista, signalizirajući da je nastupilo razdoblje mira u politici Velike Britanije za koji se očekuje da će se pozitivno odraziti na imovinu Velike Britanije. Glavni ekonomista BoE Pill je, nakon što je tečaj zabilježio rast, izjavio da je momenat za smanjenje kamatnih stopa i dalje "otvoreno pitanje". Napomenuo je da je ublažavanje monetarne politike pitanje "kada, a ne ako", izazivši zabrinutost zbog uporne inflacije, usprkos tomu što su pojedini kreatori monetarne politike signalizirali spremnost da se smanje kamatne stope. Pill je sugerirao da kreatori monetarne politike BoE moraju još raditi kako bi upravljali pritiscima na domaće cijene i plaće. Investitori su ove Pillove komentare protumačili kao nespornost da se smanje kamatne stope, što je dovelo do toga da tržišta OIS-a umanje očekivanja za smanjenje referentne kamatne stope za 25 baznih bodova u kolovozu, sa 64% na 55%. Tečaj je nastavio rasti nakon što su podaci pokazali da se ekonomija Velike Britanije u svibnju povećala dvostruko više od očekivane razine, te sa deprecijacijom USD nakon što je objavljen podatak stope inflacije u SAD. Oštri komentari kreatora monetarne politike Pilla i Manna su nastavili utjecati na jačanje GBP.

BoE je temeljem internog istraživanja zaključila da je povećanje kamatnih stopa efektivno utjecalo na smanjenje inflacije. Data studija objašnjava da je povećanje kamatne stope od 2021. godine utjecalo na potrošnju kućanstva i poslovne investicije, što je dovelo do smanjenja inflacije. Naglašeno je da je stroža monetarna politika utjecala na potražnju, a što je rezultiralo sporijim rastom potrošnje kućanstava i da su rastuće kamatne stope smanjile poslovna ulaganja i oslabile stambene investicije. Dok tržišni sudionici vide 50/50 šanse za smanjenje kamatne stope na sastanku koji se održava 1. kolovoza, BoE je i dalje oprezna u pogledu inflacije usluga koja se nije smanjila tako brzo kao što se očekivalo.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih temeljem njih.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	RICS indeks cijena kuća	LIP	-15%	-17,3%	-17%
2.	BDP (M/M)	SVIB	0,2%	0,4%	0,0%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SVIB	0,6%	0,4%	-0,7%
4.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	SVIB	1,2%	0,6%	-0,4%
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama GBP)	SVIB	-2,850.00	-4.894.00	-6,423,00

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio pad sa razine od 0,84580 na razinu od 0,83973. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD zabilježio rast sa razine od 1,2815 na razinu od 1,2988.

JAPAN

Na tromjesečnom sastanku regionalnih menadžera, BoJ je dala optimističnu procjenu stanja u ekonomiji. Primijećeno je da je rast plaća raširen uslijed uskog tržišta rada i izraženo je povjerenje u napredak prema ciljanoj razini inflacije od 2%. Ova pozitivna procjena bi mogla ojačati argument za povećavanje kamatnih stopa već na sljedećem sastanku u srpnju.

BoJ je tijekom prošlog tjedna objavila materijale koji se tiču programa smanjenja obima kupovina državnih obveznica prije održanog sastanka u lipnju. Šest od sedam mišljenja je dalo prioritet smanjenjima u srednjoročnim i dugoročnim zonama, što ukazuje na širok tržišni konsenzus. Tijekom ranijih navoda tržišnih sudionika, najveće banke u Japanu su pozvale BoJ da napravi duboke rezove u svojim mjesečnim otkupima obveznica. BoJ, koja još nije otkrila konkretne planove, prikuplja podatke kako bi dovršila svoju strategiju smanjenja obveznica, nakon više od decenije agresivnog kvantitativnog popuštanja koji je proširio obim obveznica na 585 bilijuna JPY. Analitičari predviđaju da će BoJ u početku smanjiti mjesečne kupovine sa 6 bilijuna JPY na oko 5 bilijuna JPY, potencijalno usporavajući tempo na 3 bilijuna JPY tijekom razdoblja od dvije godine. Usprkos općoj rasprodaji USD, volatilnost tečaja u odnosu na JPY i izvješće o povećanom obimu trgovanja su naveli trgovce da špekuliraju da je došlo do zvanične intervencije BoJ tijekom proteklog tjedna. Najviši valutni diplomata Kanda se suzdržao od komentara je li vlast Japana intervenirala na deviznom tržištu. Prema Bloombergovoj analizi računa BoJ, procjenjuje se da je Japan vjerojatno intervenirao na valutnom tržištu po treći put tijekom ove godine, za oko 3,5 bilijuna JPY (22 milijardi USD) nakon što su 11. srpnja objavljeni podaci o stopi inflacije u SAD. Analitičari smatraju da je vlast Japana možda iskoristila očekivanja smanjenja kamatne stope Fed nakon smanjenja inflacije u SAD i da bi to bio prvi put da je Japan pokušao ojačati JPY dok je jačao u odnosu na USD, signalizirajući novu strategiju. Iako se očekivala intervencija ukoliko cijene u SAD budu veće od očekivanja, mogućnost da Japan podrži JPY tijekom njegove faza jačanja i nije bila očekivana. BoJ je otkrila da 87,5% kućanstava u Japanu očekuje povećanje cijena u roku od godine dana, što je rast u odnosu na prethodno istraživanje (83,3%). Ovo ukazuje na rastuća inflatorna očekivanja, što bi moglo potencijalno dovesti do kratkoročnog povećanja kamatnih stopa. Pesimistični ekonomski izgledi kućanstava bi mogli negativno utjecati na potrošnju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Realne novčane zarade zaposlenih (G/G)	SVIB	-1,2%	-1,4%	-1,2%
2.	Tekući račun (u milijardama JPY)	SVIB	2.350,2	2,849,9	2.050,5
3.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	LIP	-	9,7%	4,2%
4.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora	LIP	2,9%	2,9%	2,6%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	SVIB	-	1,1%	-1,8%
6.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	SVIB	-	4,1%	0,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 174,21 na razinu od 172,16. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 160,75 na razinu od 157,83.

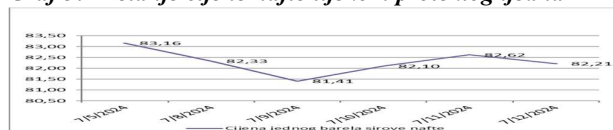
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 83,16 USD (76,72 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je smanjena jer su zabrinutosti zbog poremećaja u snabdijevanju ublažene nadom u sporazum o prekidu vatre u Gazi, ali je potencijalni utjecaj uragana Beryl na zalihe ovog energenta držao daljnji pad cijene pod kontrolom. Uragan je doveo do otkazivanja letova u Houstonu i prekida u pogonima u Teksasu za tečni prirodni plin, uzrokujući porast cijena prirodnog plina u Europi. U utorak je cijena nafte nastavila bilježiti smanjenje, nakon što su investitori saznali da su dugotrajni prekidi u snabdijevanju zbog uragana Beryl malo vjerojatni, a s obzirom na to da je čvorište za proizvodnju nafte u Teksasu pretrpjelo manje štete od oluje nego što se strahovalo. EIA je povećala prognozu rasta svjetske potražnje nafte za 2024. godinu na 1,1 milijun barela dnevno, dok je ranije očekivano da će potražnja stagnirati. U svojoj mjesečnoj prognozi, agencija je povećala procjenu rasta potražnje za ovim energentom za 2025. godinu za 300.000 barela dnevno na 1,8 milijuna barela dnevno. Sredinom tjedna cijena ovog energenta je povećana, nakon što je EIA izvijestila o smanjenju američkih zaliha ovog energenta za 3,44 milijuna barela, više od 1,92 milijuna barela koje je prognozirao Američki institut za naftu. U međuvremenu, OPEC je u svom mjesečnom izvješću zadržao prognoze rasta globalne potražnje za naftom za 2024. i 2025. godinu na 2,25 milijuna barela dnevno, odnosno na 1,85 milijuna barela dnevno. Organizacija predviđa da će snažna mobilnost i zračni promet na sjevernoj hemisferi tijekom ljetne sezone povećati potražnju za transportnim gorivima i potaći rast, posebice u SAD. Rast cijene nafte je nastavljen i u četvrtak, usprkos usporavanju inflacije u SAD. Rast cijene ovog energenta je bio ograničen jer je Međunarodna agencija za energiju (IEA) smanjila prognoze rasta potražnje za naftom sljedeće godine i povećala procjene ponude.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 82,21 USD (75,37 EUR). Cijena nafte je zabilježila smanjenje za 1,14% u odnosu na prethodni tjedan.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

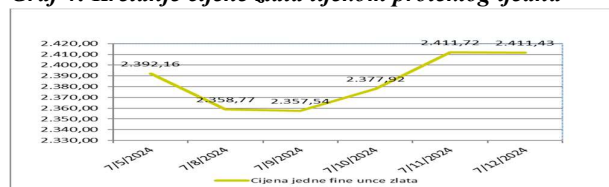

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.392,16 USD (2.206,79 EUR).

Do sredine tjedna cijena zlata je bilježila smanjenje, da bi u drugom dijelu tjedna bilježila rast. Početkom tjedna cijena ovog plemenitog metala je bila pod silaznim pritiskom, prije svega pod utjecajem izvješća da je Narodna banka Kine zaustavila kupovinu zlata, u lipnju, drugi mjesec zaredom, a što je opteretilo cijenu zlata. Analitičari Citi banke navode kako je fizička potražnja za ovim plemenitim metalom vjerojatno oslabila u drugom kvartalu, ali bi se trebala oporaviti do kraja godine. U utorak se cijena zlata kretala u uskom rasponu jer izjave Powella pred Kongresom nisu promijenile očekivanja vezana za smanjenje kamatnih stopa Feda, dok tržišni sudionici još uvijek očekuju zaokret prije kraja godine. Sredinom tjedna cijena zlata je zabilježila rast pod utjecajem deprecijacije USD. World Gold Council je objavio da su svjetski fondovi koji trguju na burzi zlata, drugi mjesec zaredom, zabilježili priliv u lipnju zbog povećanja udjela fondova koji su na burzi u Europi i Aziji. Također, priopćeno je da su globalni ETF-ovi za zlato ostvarili priliv dva uzastopna mjeseca u lipnju, uz značajnu kupovinu u Europi i Aziji, koja je nadoknadila odljeve iz Sjeverne Amerike. Inače, ETF-ovi podržani zlatom i slični proizvodi igraju glavnu ulogu na tržištu zlata, uz veliko interesiranje institucionalnih i individualnih investitora. Cijena zlata je tijekom trgovanja u četvrtak zabilježila priličan rast pod utjecajem objavljivanja podatka o stopi inflacije u SAD, odnosno pod utjecajem smanjenja prinosa američkih državnih obveznica i deprecijacije USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.411,43 USD (2.210,90 EUR). Cijena zlata je, treći tjedan zaredom, zabilježila rast za 0,81% u odnosu na prethodni tjedan.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih temeljem njih.